

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 1177/2010,

24. november 2010,

mis käsitleb meritsi ja siseveeteedel reisijate õigusi ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 91 lõiget 1 ja artikli 100 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Liidu tegevuse eesmärk mere- ja siseveeteede transpordi valdkonnas peaks muu hulgas olema reisijate kõrgetasemeline kaitse, mis on samaväärne teiste transpordiliikidega. Lisaks tuleks täies ulatuses arvestada üldisi tarbijakaitseõudeid.

- (2) Kuna meritsi ja siseveeteel reisija on veolepingu nõrgem pool, tuleks kõigile reisijatele tagada kaitse miinimumtase. Miski ei tohiks takistada vedajat pakkumast reisijatele käesolevas määruses kehtestatud tingimustest soodsamaid lepingutingimusi. Samal ajal on käesoleva määruse eesmärk mitte sekkuda ettevõtetevahelistesse ärisuhetesse, mis puudutavad kaubavedu. Eeskätt ei tohiks maanteeveoettevõtja ja vedaja vahelisi lepinguid käsitleda veolepingutena käesoleva määruse tähenduses, mistõttu need ei peaks andma maanteeveoettevõtjale ega tema töötajatele õigust hüvitisele hilinemise tõttu käesoleva määruse alusel.

- (3) Reisijate kaitse peaks hõlmama nii reisijateveoteenuseid, mida osutatakse liikmesriikide territooriumil asuvate sadamate vahel, kui ka reisijateveoteenuseid, mida osutatakse nimetatud sadamate ja väljaspool liikmesriikide territooriumi asuvate sadamate vahel, võttes arvesse konkurentsi- ja turu moonutuste riski reisijateveo turul. Seetõttu peaks käesolevas määruses tõlgendama mõistet „liidu vedaja” võimalikult laialt, mõjutamata siiski muid liidu õigusakte, näiteks nõukogu 22. detsembri 1986. aasta määrust (EMÜ) nr 4056/86, millega nähakse ette üksikasjalikud eeskirjad asutamislepingu artiklite 85 ja 86 rakendamiseks meretranspordis, ⁽³⁾ ning nõukogu 7. detsembri 1992. aasta määrust (EMÜ) nr 3577/92 teenuste osutamise vabaduse põhimõtte kohaldamise kohta merevedudel liikmesriikides (merekabotaaž) ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ ELT C 317, 23.12.2009, lk 89.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 23. aprilli 2009. aasta seisukoht (ELT C 184 E, 8.7.2010, lk 293), nõukogu 11. märtsi 2010. aasta esimese lugemise seisukoht (ELT C 122 E, 11.5.2010, lk 19), Euroopa Parlamendi 6. juuli 2010. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 11. oktoobri 2010. aasta otsus.

⁽³⁾ EÜT L 378, 31.12.1986, lk 4.

⁽⁴⁾ EÜT L 364, 12.12.1992, lk 7.

- (4) Reisijate meritsi ja siseveeteedel vedamise teenuste siseturg peaks kodanikele üldiselt kasu tooma. Seega peaksid teiste isikutega võrreldavad reisijateveeteenuste ja ristluste kasutamise võimalused olema kättesaadavad puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele, sõltumata sellest, kas piiratud liikumisvõime on põhjustanud puue, vanus või muu tegur. Puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutel on kõigi teiste kodanikega võrdsed õigused seoses vaba liikumise, valikuvabaduse ja mittediskrimineerimisega.
- (5) Liikmesriigid peaksid edendama ühistranspordi ja ühtsete piletite kasutamist, et optimeerida eri transpordiliikide ja -ettevõtjate koostalitlusvõimet ja kasutust.
- (6) Arvestades Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni artiklit 9 ja selleks, et anda puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele teiste kodanikega samaväärne võimalus meritsi ja siseveeteedel reisida, tuleks kehtestada reisi ajal mittediskrimineerimise ja abistamise eeskirjad. Nimetatud isikutel tuleks seepärast lubada reisida ja nende vedamisest ei tohiks keelduda, välja arvatud põhjustel, mis on ohutuse seisukohalt õigustatud ja pädevate asutuste poolt kehtestatud. Nimetatud isikutel peaks olema õigus saada abi sadamates ja reisilaevade pardal. Sotsiaalse kaasatuse huvides peaksid asjaomased isikud saama kõnealust abi tasuta. Vedajad peaksid kehtestama juurdepääsutingimused, kasutades eelistatavalt Euroopa standardimissüsteemi.
- (7) Uute sadamate ja terminalide projekteerimisel ning suuremate uuendustööde tegemisel peaksid nende rajatiste eest vastutavad ametiasutused võtma arvesse puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute vajadusi, eelkõige seoses juurdepääsuga, pöörates erilist tähelepanu universaalsaini nõuetele. Vedajad peaksid võtma selliseid vajadusi arvesse uute ja uuendatavate reisilaevade projekteerimisel kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiviga 2006/87/EÜ, millega kehtestatakse siseveelaevade tehnilised nõuded, ⁽¹⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta direktiiviga 2009/45/EÜ reisilaevade ohutuseeskirjade ja -nõuete kohta ⁽²⁾.
- (8) Liikmesriigi territooriumil asuvates sadamates antav abi peaks muu hulgas võimaldama puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutel liikuda sadamasse saabumiseks määratud kohast reisilaevani ja reisilaevast sadamast
- lahkumiseks määratud kohani, hõlmates sealhulgas pardalleminekut ja mahatulekut.
- (9) Puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele abi osutamise ja oma personali väljaõppe korraldamisel peaksid vedajad tegema koostööd puudega või piiratud liikumisvõimega isikuid esindavate organisatsioonidega. Selles töös peaksid nad samuti võtma arvesse meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvahelise konventsiooni ja koodeksi asjakohaseid sätteid, samuti Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) soovitusi reisilaevade projekti ja käitamise kohta eakate ja puudega isikute vajadustele vastamiseks.
- (10) Puudega või piiratud liikumisvõimega isikute pardalleminekut reguleerivad sätted ei tohiks piirata kehtivates rahvusvahelistes, liidu või siseriiklikes eeskirjades sätestatud reisijate pardallemineku suhtes kohaldatavate üldsätete kohaldamist.
- (11) Liidu õigusaktides reisijate õiguste kohta tuleks võtta arvesse reisijate, eelkõige puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute vajadusi eri transpordiliikide kasutamisel ja eri transpordiliikide sujuval vahetamisel, arvestades laevade käitamise kohaldatavaid ohutuseeskirju.
- (12) Reisijatele tuleks anda piisavat teavet reisijateveeteenuse või ristluse tühistamise või hilinemise korral. Kõnealune teave peaks aitama reisijatel teha vajalikke korraldusi ja vajadusel saada teavet muude ühendusreiside kohta.
- (13) Reisi tühistamisest või pikaajalisest hilinemisest reisijatele tekkivaid ebamugavusi tuleks vähendada. Selleks tuleks reisijate eest piisavalt hoolitseda ja neil peaks olema võimalus reis tühistada ja saada piletite eest hüvitist või muuta reisi marsruuti rahuldavatel tingimustel. Reisijate piisav majutus ei pea tingimata kujutama endast hotellituba, vaid ka mis tahes muud sobivat saadaolevat majutust, sõltudes eelkõige iga konkreetse olukorra asjaoludest, reisijate sõiduvahenditest ja laeva eripäradest. Seoses sellega ning nõuetekohaselt põhjendatud erakorralistel ja kiireloomulistel asjaoludel peaks vedajatel olema võimalik koostöös tsiviilametivõimudega täies ulatuses ära kasutada kõiki saadaolevaid asjakohaseid majutusvõimalusi.

⁽¹⁾ ELT L 389, 30.12.2006, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 163, 25.6.2009, lk 1.

- (14) Reisijateveoteenuse tühistamise või hilinemise korral peaksid vedajad tagama reisijatele hüvitise, võttes aluseks teatava protsendimäära piletihinnast, välja arvatud juhul, kui tühistamise või hilinemise põhjuseks on laeva ohutut juhtimist takistavad ilmastikutingimused või erakorralised asjaolud, mida ei oleks saanud vältida isegi siis, kui oleks võetud kõik mõistlikud meetmed.
- (15) Vedajad peaksid kooskõlas üldiselt aktsepteeritud põhimõtetega tõendama, et tühistamise või hilinemise põhjustasid ilmastikutingimused või erakorralised asjaolud.
- (16) Laeva ohutut juhtimist takistavate ilmastikutingimuste hulka peaksid muu hulgas kuuluma tugev tuul, tormine meri, tugev hoovus, rasked jääolud ning erakordselt kõrge või madal veetase, orkaanid, tornaadod ja üleujutused.
- (17) Erakorraliste asjaolude hulka peaksid muu hulgas kuuluma loodusõnnetused nagu tulekahjud ja maavärinad, terrorirünnakud, sõjad ja relvastatud militaar- või tsiviilkonfliktid, mässud, sõjaline või ebaseaduslik konfiskeerimine, tööjõuga seotud konfliktid, haige, vigastatud või surnud inimese maaletoimetamine, merel või siseveekogul toimuvad otsimis- ja päästeoperatsioonid, keskkonna kaitsmiseks vajalikud meetmed, liiklust korraldavate ametiasutuste või sadamavaldajate tehtud otsused ja pädevate asutuste otsused avaliku korra ja turvalisuse kohta ning kiireloomuliste transpordivajaduste hõlmamiseks.
- (18) Kaasates sidusrühmi, kutseliituseid ning tarbijate, reisijate, puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute ühendusi, peaksid vedajad tegema koostööd, et võtta riigi või Euroopa tasandil vastu kord reisijatele osutatava teeninduse ja abi hõlbustamiseks reisi katkemise, eelkõige pikaajalise hiline-mise või reisi tühistamise korral. Riiklikke täitevasutusi tuleb sellisest korrast teavitada.
- (19) Euroopa Liidu Kohus on juba leidnud, et probleemid, mis toovad kaasa tühistamise või hilinemise, kuuluvad mõiste „erakorralised asjaolud” alla ainult juhul, kui need probleemid tulenevad sündmustest, mis oma olemuselt või päritolult ei ole omased asjaomase vedaja tavapärasele tegevusele ja väljuvad tema tegeliku kontrolli alt. Tuleks märkida, et laeva ohutut käitamist takistavad ilmastikutingimused väljuvad tõepoolest vedaja tegeliku kontrolli alt.
- (20) Käesolev määrus ei tohiks mõjutada reisijate õigusi, mis on kehtestatud nõukogu 13. juuni 1990. aasta direktiiviga 90/314/EMÜ reisipakettide, puhkusepakettide ja ekskursioonipakettide kohta ⁽¹⁾. Käesolevat määrust ei tuleks kohaldada juhul, kui pakettreis tühistatakse muul põhjusel kui reisijateveoteenuse või ristluse tühistamise tõttu.
- (21) Reisijaid tuleks nende käesoleva määruse kohastest õigustest kõigile kättesaadaval kujul täielikult teavitada, et nad saaksid oma õigusi tõhusalt teostada. Reisijate õiguste hulka peaks kuuluma õigus saada teavet reisijateveoteenuse või ristluse kohta nii enne reisi kui ka reisi ajal. Kogu reisijatele antav oluline teave peaks olema kättesaadav ka puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele kättesaadaval kujul sellises formaadis, et nad saaksid sama teabe ka siis, kui nad kasutavad näiteks teksti-, pimedate kirja, audio-, video- ja/või elektroonilist formaati.
- (22) Reisijatel peaks olema võimalus oma õigusi teostada kas vedaja või terminalioperaatori poolt oma vastava pädevusvaldkonna raames kehtestatud asjakohaste ja kättesaadavate kaebemenetluste teel või esitades kaebuse asjaomase liikmesriigi selleks määratud asutusele või asutustele. Vedajad ja terminalioperaatorid peaksid reisijate kaebustele vastama kindlaksmääratud aja jooksul, võttes arvesse asjaolu, et kaebusele mittevastamise korral võib esitada nende vastu nõude.
- (23) Võttes arvesse liikmesriigi poolt kehtestatud kaebuste esitamise menetlusi, tuleks sadamas või laeva pardal antavat abi käsitlev kaebus adresseerida eelistatavalt sellele või neile käesoleva määruse jõustamiseks määratud asutusele või asutustele, mis on selles liikmesriigis, kus asub pardalemineku sadam, ning kolmandast riigist pärit reisijateveoteenuste puhul selles liikmesriigis, kus asub pardalt mahatuleku sadam.
- (24) Liikmesriigid peaksid tagama käesoleva määruse täitmise ning määrama pädeva asutuse või asutused, kes täidab järelevalvet ja jõustamisega seotud ülesandeid. See ei tohiks mõjutada reisijate õigusi taotleja kohtu kaudu õiguskaitset siseriikliku õiguse alusel.
- (25) Käesoleva määruse jõustamiseks määratud asutus või asutused peaksid olema ärihuvidest sõltumatud. Igal liikmesriigil tuleks määrata vähemalt üks asutus, kellel peaksid

⁽¹⁾ EÜT L 158, 23.6.1990, lk 59.

vajadusel olema volitused ja suutlikkus uurida üksikkaebusi ja hõlbustada vaidluste kohtuvälist lahendamist. Reisijatel peaks olema õigus saada selleks määratud asutuselt põhjendatud vastus mõistliku aja jooksul. Arvestades käesoleva määruse jõustamiseks vajaliku usaldusväärse statistika tähtsust, eelkõige selle ühtlase kohaldamise tagamiseks kogu liidus, peaksid nende asutuste koostatavad aruanded võimaluse korral sisaldama statistikat kaebuste ja nende tulemuste kohta.

- (26) Liikmesriigid peaksid kehtestama karistused käesoleva määruse rikkumise eest ja tagama nende karistuste kohaldamise. Kõnealused karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (27) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt kõrgetasemelise kaitse ja abi tagamine reisijatele kõigis liikmesriikides ning majandussubjektide ühtlustatud tingimustel tegutsemise tagamine siseturul, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on seda meetme ulatuse ja mõju tõttu parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (28) Käesoleva määruse jõustamise aluseks peaks olema Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. oktoobri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 2006/2004 tarbijakaitse seaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta (tarbijakaitsealase koostöö määrus) ⁽¹⁾. Seepärast tuleks kõnealust määrust vastavalt muuta.
- (29) Rangelt tuleks järgida Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivi 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta ⁽²⁾ ning seda tuleks jõustada, et tagada füüsiliste ja juriidiliste isikute privaatsuse austamine ning nõutud teabe ja aruannete kasutamine ainult käesolevas määruses sätestatud kohustuste täitmiseks, kasutamata neid selliste isikute kahjuks.
- (30) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklis 6 osutatule,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

⁽¹⁾ ELT L 364, 9.12.2004, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Sisu

Käesoleva määrusega kehtestatakse eeskirjad meritsi ja siseveeteedel toimuva transpordi kohta seoses järgneva:

- a) reisijate mittediskrimineerimine seoses vedajate poolt pakutavate veotingimustega;
- b) puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute mittediskrimineerimine ja abistamine;
- c) reisijate õigused reisi tühistamise või hilinemise korral;
- d) reisijatele antav miinimumteave;
- e) kaebuste käsitlemine;
- f) täitmise tagamise üldeeskirjad.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse reisijate suhtes, kes:
 - a) kasutavad reisijateveeteenuseid, mille puhul pardalimineku sadam asub liikmesriigi territooriumil;
 - b) kasutavad reisijateveeteenuseid, mille pardalimineku sadam asub väljaspool liikmesriigi territooriumi ja pardalt mahatuleku sadam asub liikmesriigi territooriumil, tingimusel et teenust osutab liidu vedaja, nagu on määratletud artikli 3 punktis e;
 - c) reisivad ristluslaevadel, mille puhul pardalimineku sadam asub liikmesriigi territooriumil. Siiski ei kohaldata kõnealuste reisijate suhtes artikli 16 lõiget 2, artikleid 18 ja 19 ning artikli 20 lõikeid 1 ja 4.
2. Käesolevat määrust ei kohaldata reisijate suhtes, kes reisivad:
 - a) kuni 12 reisija vedamiseks ettenähtud laevadel;
 - b) laevadel, mille käitamise eest vastutavasse meeskonda ei kuulu rohkem kui kolm liiget või mille kogu reisijateveeteenuse vahemaa ühes suunas on väiksem kui 500 meetrit;
 - c) ekskursioonidel ja lõbureisidel, välja arvatud ristlused, või

d) ilma mehaanilise jõuallikata laevadel ning algupärastel, enne 1965. aastat projekteeritud ajaloolistel reisilaevadel ja nende üksikkoopiatel, mis on ehitatud valdavalt algupärastest materjalidest ja mis on ette nähtud kuni 36 reisija vedamiseks.

3. Liikmesriigid võivad kahe aasta jooksul alates 18. detsembrist 2012 teha erandi käesoleva määruse kohaldamisest alla 300-tonnise kogumahtuvusega meresõidulaevade suhtes, mida käitatakse riigisisestel vedudel, tingimusel et käesolevas määruses sätestatud reisijate õigused on piisavalt tagatud siseriiklike õigusaktidega.

4. Liikmesriigid võivad teha erandi käesoleva määruse kohaldamisest avaliku teenindamise kohustuste, avaliku teenindamise lepingute või integreeritud teenustega hõlmatud reisijateveoteenuste suhtes, tingimusel et käesolevas määruses sätestatud reisijate õigused on võrreldaval määral tagatud siseriiklike õigusaktidega.

5. Ilma et see piiraks direktiivide 2006/87/EÜ ja 2009/45/EÜ kohaldamist, ei tuleks käesoleva määruse sätteid tõlgendada tehniliste nõuetena, mis kohustavad vedajaid, terminalioperaatoreid või muid üksusi muutma või asendama laevu, infrastruktuuri, sadamaid või sadamaterminale.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „puudega isik” või „piiratud liikumisvõimega isik” – isik, kelle liikuvus on reisi ajal füüsilise (sensoorse või lokomotoorse, alalise või ajutise) või vaimse puude või kahjustuse või muu puude või vanuse tõttu piiratud ning kelle seisund nõuab asjakohast tähelepanu ning kõikidele reisijatele kättesaadava teenuse kohandamist tema erivajadustele;
- b) „liikmesriigi territoorium” – territoorium, mille suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu toimimise lepingut vastavalt selle artiklis 355 sätestatud tingimustele;
- c) „juurdepääsutingimused” – asjakohased standardid, juhised ja vastav teave juurdepääsu kohta sadamaterminalidele ja laevadele, sealhulgas nende rajatistele, mis on mõeldud puudega või piiratud liikumisvõimega isikute jaoks;
- d) „vedaja” – füüsiline või juriidiline isik, kes pakub üldsusele transporti reisijateveoteenuste või ristluste vormis, kuid kes ei ole reisikorraldaja, reisibüroo või piletimüüja;
- e) „liidu vedaja” – vedaja, kes on asutatud liikmesriigi territooriumil või kes pakub transporti liikmesriigi territooriumile või sealt välja reisijateveoteenuse vormis;
- f) „reisijateveoteenus” – äriatel eesmärkidel meritsi ja siseveeteedel osutatav veoteenus, mida osutatakse vastavalt avaldatud sõiduplaanile;
- g) „integreeritud teenus” – ühendatud transporditeenus kindlaksmääratud geograafilises piirkonnas ühtse infoteenuse, piletisüsteemi ja sõiduplaaniga;
- h) „tegelik vedaja” – isik, kes tegelikult teostab kogu veo või osa veost, kuid kes ei ole vedaja;
- i) „siseveete” – transpordiks kasutatav looduslik või tehnilik laevatatav siseveekogu või omavahel ühendatud veekogude süsteem, nagu järved, jõed või kanalid või nende mis tahes kombinatsioon;
- j) „sadam” – koht või geograafiline piirkond, kus on tehtud selliseid parandustöid ja kuhu on paigaldatud sellised rajatised, mis võimaldavad vastu võtta laeva, mille pardale reisijad regulaarselt lähevad ja mille pardalt nad regulaarselt maha tulevad;
- k) „sadamaterminal” – vedaja või terminalioperaatori mehitatud terminal sadamas, kus asuvad rajatised, näiteks reisijate registreerimis- ja piletimüügiletid või salongid, ning töötajad reisijateveoteenuseid kasutavate reisijate või ristlusreisijate pardalminekuks ja pardalt mahatulekuks;
- l) „laev” – veesõiduk, mida kasutatakse meritsi või siseveekogudel liiklemiseks;
- m) „veoleping” – vedu käsitlev leping vedaja ja reisija vahel ühe või mitme veoteenuse või ristluse osutamiseks;
- n) „pilet” – veolepingu sõlmimist kinnitav kehtiv dokument või muu tõend;
- o) „piletimüüja” – vahendaja, kes sõlmib vedaja nimel veolepinguid;
- p) „reisibüroo” – vahendaja, kes tegutseb reisija või reisikorraldaja nimel veolepingute sõlmimise eesmärgil;
- q) „reisikorraldaja” – direktiivi 90/314/EMÜ artikli 2 lõigetes 2 ja 3 määratletud korraldaja või vahendaja, välja arvatud vedaja;
- r) „broneering” – konkreetse reisijateveoteenuse või ristlusreisi broneerimine;

- s) „terminalioperaator” – liikmesriigi territooriumil asuv eraettevõtja või riigiasutus, kes vastutab sadamaterminali haldamise ja juhtimise eest;
- t) „ristlus” – meritsi või siseveeteedel osutatav veeteenus, mida pakutakse eranditult lõbusõiduks või puhkuseks, mida täiendavad majutus- ja muud teenused ja mis kestab kauem kui kaks ööbimist laeva pardal;
- u) „meresõidu ohtlik juhtum” – laevahukk, kaadumine, kokkupõrge või laeva madalikulesõit, plahvatus või tulekahju laevas või laeva defekt.

Artikkel 4

Piletid ja mittediskrimineerivad lepingutingimused

1. Vedajad väljastavad reisijale pileti, välja arvatud juhul, kui siseriiklike õigusaktide alusel annavad õiguse veeteenust kasutada muud dokumendid. Pileti võib väljastada elektroonilisel kujul.
2. Ilma et see piiraks sotsiaaltariife, pakutakse vedajate või piletimüüjate poolt kohaldatavaid lepingutingimusi ja tariife avalikusele, diskrimineerimata lõpptarbijat otseselt või kaudselt tema kodakondsuse alusel või vedaja või piletimüüja asutamiskoha alusel liidus.

Artikkel 5

Muud kohustusi täitvad isikud

1. Kui käesolevas määruses sätestatud kohustuste täitmine on delegeeritud tegelikule vedajale, piletimüüjale või mõnele muule isikule, on kõnealused kohustused delegeerinud vedaja, reisibüroo, reisikorraldaja või terminalioperaator sellegipoolest vastutav kõnealuse kohustusi täitva isiku tegevuse ja tegevusetuse eest, kes tegeleb oma tööülesannete piires.
2. Lisaks lõikele 1 kohaldatakse selle isiku suhtes, kellele vedaja, reisibüroo, reisikorraldaja või terminalioperaator on kohustuste täitmise delegeerinud, seoses temale usaldatud kohustusega käesoleva määruse sätteid, sealhulgas vastutust ja vastuväiteid käsitlevaid sätteid.

Artikkel 6

Kohustustest loobumist käsitlev keeld

Käesolevast määrusest tulenevaid õigusi ja kohustusi ei saa piirata ega nendest loobuda, eriti veolepingusse märgitava erandi või piirava klausliga.

II PEATÜKK

PUUDEGA JA PIIRATUD LIIKUMISVÕIMEGA ISIKUTE ÕIGUSED

Artikkel 7

Õigus transpordile

1. Vedajad, reisibürood ja reisikorraldajad ei keeldu puuet või piiratud liikumisvõimet kui sellist põhjenduseks tuues broneeringu vastuvõtmisest, pileti väljastamisest või muul viisil andmisest ega puudega või piiratud liikumisvõimega isiku pardale lubamisest.

2. Puudega ja liikumispuudega isikute broneeringute ning pilete eest ei võeta lisatasu ning neile kehtivad samad tingimused, mis kõigile teistele reisijatele.

Artikkel 8

Erandid ja eritingimused

1. Erandina artikli 7 lõikest 1 võivad vedajad, reisibürood ja reisikorraldajad keelduda puudega või piiratud liikumisvõimega isiku broneeringu vastuvõtmisest, talle pileti väljastamisest või muul viisil andmisest või tema pardale lubamisest järgmistel juhtudel:

- a) et täita rahvusvahelises, liidu või siseriiklikus õiguses sätestatud kohaldatavaid ohutusnõudeid või pädevate asutuste kehtestatud ohutusnõudeid;
- b) kui reisilaeva ehituse või sadama infrastruktuuri ja seadmete, sealhulgas sadamaterminalide tõttu on nimetatud isiku pardaleminek, pardalt mahatulek või vedamine ohutul või praktiliselt teostataval viisil võimatu.

2. Broneeringu vastuvõtmisest või pileti väljastamisest või muul viisil andmisest keeldumise korral lõikes 1 esitatud põhjustel teevad vedajad, reisibürood ja reisikorraldajad kõiki mõistlike jõupingutusi, et pakkuda asjaomasele isikule sobivat vedaja osutatavat alternatiivset transpordivõimalust reisijateveeteenuse või ristluse vormis.

3. Kui puudega või piiratud liikumisvõimega isikut, kellel on broneering või pilet ja kes vastab artikli 11 lõikes 2 osutatud nõuetele, ei lubata sellele vaatamata pardale käesoleva määruse alusel, siis antakse kõnealusele isikule ja teda käesoleva artikli lõike 4 alusel saatvale isikule võimalus valida hüvitise ja I lisas sätestatud reisi marsruudi muutmise võimaluse vahel. Õigus valida tagasisõit või muuta reisi marsruuti kehtib kõigi ohutusnõuete täitmise korral.

4. Kui see on tingimata vajalik ja samadel tingimustel lõikes 1 sätestatuga võib vedaja, reisibüroo või reisikorraldaja nõuda, et puudega või piiratud liikumisvõimega isikut saadaks teine isik, kes on suuteline osutama puudega või piiratud liikumisvõimega isikule vajalikku abi. Reisijateveeteenuste puhul veetakse sellist saatvat isikut tasuta.

5. Kui vedajad, reisibürood ja reisikorraldajad tuginevad lõikele 1 või 4, peavad nad viivitamatult teavitama puudega või liikumispuudega isikut selle konkreetsetest põhjustest. Taotluse korral teatatakse kõnealustest põhjustest puudega või piiratud liikumisvõimega isikule kirjalikult hiljemalt viie tööpäeva jooksul pärast taotluse saamist. Keeldumisel lõike 1 punkti a alusel tuleb esitada viide kohaldatavatele ohutusnõuetele.

Artikkel 9

Juurdepääs ja teave

1. Vedajad ja terminalioperaatorid kehtestavad või koostavad (vajaduse korral oma organisatsioonide abil) koostöös puudega või piiratud liikumisvõimega isikuid esindavate organisatsioonidega puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele ja neid saatvatele isikutele mittediskrimineerivad transpordile juurdepääsu tingimused. Juurdepääsu tingimustest teavitatakse taotluse korral riiklikke täitevasutusi.

2. Vedajad ja terminalioperaatorid teevad lõikes 1 sätestatud juurdepääsutingimused üldsusele kättesaadaval kujul ja taotluse korral füüsiliselt või internetis kättesaadavaks samades keeltes kui tavaliselt kõigile reisijatele avaldatav teave. Seejuures pööratakse erilist tähelepanu puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute vajadustele.

3. Reisikorraldajad teevad kättesaadavaks lõikes 1 sätestatud juurdepääsutingimused, mida kohaldatakse nende poolt korraldatavate, müüdavate või müügiks pakutavate reisipakettide, puhkusepakettide ja ekskursioonipakettide juurde kuuluvate reiside suhtes.

4. Vedajad, reisibürood ja reisikorraldajad tagavad, et puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele on sobivas ja juurdepääsetavas vormis kättesaadav kogu asjakohane teave veotingimuste, reisi ning juurdepääsutingimuste kohta, sealhulgas interneti teel broneerimine ja internetis esitatav teave. Abi vajavad isikud saavad abistamise kohta kinnituse kättesaadavate vahendite kaudu, sealhulgas elektrooniliselt või lühisõnumiteenuse (SMS) teel.

Artikkel 10

Õigus abile sadamates ja laevadel

Artikli 9 lõikes 1 sätestatud juurdepääsutingimuste kohaselt osutavad vedajad ja terminalioperaatorid oma pädevusvaldkondade raames puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele tasuta II

ja III lisas täpsustatud abi sadamates, sealhulgas pardaleminekul ja pardalt mahatulekul, ning laevade pardal. Võimalusel kohandatakse seda abi puudega või piiratud liikumisvõimega isiku individuaalsetele vajadustele.

Artikkel 11

Abi andmise tingimused

1. Vedajad ja terminalioperaatorid osutavad oma pädevusvaldkondade raames puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele artiklis 10 sätestatud abi juhul, kui:

a) vedajale või terminalioperaatorile on isiku sellisest abivajadusest kättesaadavate vahendite kaudu, k.a elektrooniliselt või SMSi teel, teatatud hiljemalt 48 tundi enne abi vajamist, kui reisija ja vedaja või terminalioperaator ei ole kokku leppinud lühemas tähtajas, ning

b) puudega või piiratud liikumisvõimega isik ilmub sadamasse või artikli 12 lõikes 3 osutatud määratud kohta:

i) vedaja poolt kirjalikult määratud ajaks, mis ei ole rohkem kui 60 minutit enne avaldatud pardalemineku aega, või

ii) kui pardalemineku aega ei ole määratud, siis hiljemalt 60 minutit enne avaldatud väljumisaega, kui reisija ja vedaja või terminalioperaator ei ole kokku leppinud lühemas tähtajas.

2. Lisaks lõikele 1 teavitavad puudega ja piiratud liikumisvõimega isikud vedajat broneeringu tegemise ajal või pileti eelmüügist ostmise ajal oma majutuse, istekoha või vajalike teenustega seotud erivajadustest või meditsiinitehnika kaasavõtmise vajadusest, eeldusel et kõnealune vajadus on kõnealusel ajal teada.

3. Lõike 1 punkti a ja lõike 2 kohase teabe võib alati esitada reisibüroole või reisikorraldajale, kelle käest pileti osteti. Kui pileti kehtib mitme reisi jaoks, piisab ühest teatest, tingimusel et järgnevate reiside aegade kohta on antud piisavat teavet. Reisijale antakse kinnitus, et taotletud abivajadusest on vastavalt lõike 1 punktile a ja lõikele 2 teavitatud.

4. Juhul kui abivajadusest ei ole lõike 1 punkti a ja lõike 2 kohaselt teatatud, teevad vedajad ja terminalioperaatorid siiski kõik mõistlikud jõupingutused, et tagada puudega või piiratud liikumisvõimega isikule abi nii, et ta saaks pardale minna, pardalt maha tulla ja laeval reisida.

5. Kui puudega või piiratud liikumisvõimega isikut saadab tunnustatud abikoer, siis tuleb see koer majutada koos kõnealuse isikuga, tingimusel et vedajale, reisibüroole või reisikorraldajale on sellest teatatud vastavalt tunnustatud abikoerte reisilaevade pardal vedamise suhtes kohaldatavatele siseriiklikele eeskirjadele, kui need on olemas.

Artikkel 12

Teadete vastuvõtmine ja kohtumiskohtade määramine

1. Vedajad, terminalioperaatorid, reisibürood ja reisikorraldajad võtavad kõik meetmed, mis on vajalikud artikli 11 lõike 1 punkti a ja artikli 11 lõike 2 kohaselt teate esitamiseks ja esitatud teadete vastuvõtmiseks. Kõnealust kohustust kohaldatakse nende kõigis müügipunktides, sealhulgas telefoni ja interneti teel toimuva müügi suhtes.

2. Kui reisibürood või reisikorraldajad saavad lõikes 1 osutatud teate, edastavad nad kõnealuse teabe oma tavalise lahtiolekua ja jooksul viivitamatult vedajale või terminalioperaatorile.

3. Vedajad ja terminalioperaatorid määravad sadamaterminali või väljaspool seda koha, kus puudega ja piiratud liikumisvõimega isikud saavad teatada oma saabumisest ja paluda abi. Kõnealune koht on selgelt märgistatud ning seal saab kättesaadaval kujul põhilist teavet sadamaterminali ja osutatava abi kohta.

Artikkel 13

Abi kvaliteedistandardid

1. Terminalioperaatorid ja sadamaterminale käitavad või reisi-jateveoteenuseid osutavad vedajad, kelle eelmise kalendriaasta jooksul äriistel eesmärkidel teostatud vedude kogumaht on suurem kui 100 000, kehtestavad oma pädevusvaldkondade raames ning koostöös puudega või piiratud liikumisvõimega isikuid esindavate organisatsioonidega II ja III lisas täpsustatud abi kvaliteedistandardid ning määravad vajaduse korral oma organisatsioonide kaudu kindlaks nende standardite täitmiseks vajalikud vahendid.

2. Kvaliteedistandardite kehtestamisel võetakse täiel määral arvesse puudega või piiratud liikumisvõimega isikute transpordi hõlbustamist käsitlevaid rahvusvaheliselt tunnustatud poliitikaid ja tegevusjuhendeid, eelkõige IMO soovitusi reisilaevade projekteerimise ja käitamise kohta eakate ja puuetega isikute vajadustele vastamiseks.

3. Terminalioperaatorid ja vedajad teevad lõikes 1 sätestatud kvaliteedistandardid kättesaadaval kujul üldsusele füüsiliselt või interneti teel kättesaadavaks samades keeltes kui tavaliselt kõigile reisijatele avaldatav teave.

Artikkel 14

Koolitus ja juhendamine

Ilma et see piiraks meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvahelise konventsiooni ja koodeksi kohaldamist ning Reini laevaliikluse muudetud konventsiooni ja Doonau laevasõidukonventsiooni kohaselt vastu võetud eeskirjade kohaldamist, kehtestavad vedajad ja vajaduse korral terminalioperaatorid puudega isikute alase koolituse menetlused, sealhulgas juhendamise, ning tagavad, et:

- a) nende töötajad, sealhulgas muude kohustusi täitvate isikute värvatud töötajad, kes osutavad puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele otsesest abi, läbivad IV lisa A ja B osas kirjeldatud koolituse või juhendamise;
- b) nende töötajad, kes on muul viisil vastutavad piletite broneerimise ja müümise või pardalemineku ja pardalt mahatuleku eest, sealhulgas muude kohustusi täitvate isikute värvatud töötajad, läbivad IV lisa A osas kirjeldatud koolituse või juhendamise, ning
- c) punktides a ja b mainitud töötajate pädevuse säilitamine toimub vajadusel näiteks juhendamise või täiendkoolituse abil.

Artikkel 15

Liikumisabivahendite ja muu erivarustusega seotud hüvitis

1. Vedajad ja terminalioperaatorid vastutavad kahju eest, mis tekib puudega või piiratud liikumisvõimega isiku kasutatava liikumisvahendi või muu erivarustuse kadumisest või kahjustumisest, kui kahju põhjustanud juhtum toimus vedaja või terminalioperaatori süü või hooletuse tõttu. Vedaja süüd või hooletust eeldatakse meresõidu ohtliku juhtumi poolt põhjustatud kahju puhul.

2. Lõikes 1 osutatud hüvitis vastab asjaomase varustuse asendusväärtusele või vajaduse korral parandamiskuludele.

3. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata juhul, kui kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta määrust (EÜ) nr 392/2009 reisijate meritsi vedajate vastutuse kohta õnnetusjuhtumite korral (¹).

4. Lisaks tehakse kõik jõupingutused varustuse ajutiseks kiires asendamiseks sobiva alternatiiviga.

(¹) ELT L 131, 28.5.2009, lk 24.

III PEATÜKK

**VEDAJATE JA TERMINALIOPERAATORITE KOHUSTUSED
REISI KATKEMISE KORRAL***Artikkel 16***Teabe esitamine tühistatud või hilinevad väljumise korral**

1. Reisijateveoteenus või ristluse tühistamise või väljumise hilinemise korral peab vedaja või vajaduse korral terminaliooperaator teavitama sadamaterminalidest väljuvaid reisijaid või võimaluse korral sadamatest väljuvaid reisijaid olukorrrast võimalikult kiiresti ja igal juhul mitte hiljem kui 30 minutit pärast reisi sõiduplaanijärgset väljumisaega ning eeldatavast väljumis- ja saabumisaegast niipea, kui see on teada.

2. Kui reisijad jäävad tühistamise või hilinemise tõttu ühendusveoteenusest maha, teeb vedaja ja vajaduse korral terminaliooperaator mõistlikke jõupingutusi, et teavitada asjaomaseid reisijaid muudest ühendusreisidest.

3. Vedaja või vajaduse korral terminaliooperaator tagab, et puudega või piiratud liikumisvõimega isikud saavad loigetes 1 ja 2 nõutud teavet kättesaadaval kujul.

*Artikkel 17***Abi seoses tühistatud või hilinevad väljumistega**

1. Kui vedajal on alust arvata, et reisijateveoteenus või ristluse väljumine tühistatakse või hilineb sõiduplaanijärgsest väljumisaegast rohkem kui 90 minutit, pakutakse sadamaterminalidest väljuvatele reisijatele tasuta suupisteid, einet või karastusjooke ootamisajale mõistlikult vastavas koguses, kui need on kättesaadavad või neid on võimalik mõistlikul viisil muretseda.

2. Kui väljumise tühistamise või hilinemise tõttu on vajalik üks või mitu ööbimist või kui lisaks reisija kavandatule on vajalik liisaööbimine, pakub vedaja sadamaterminalist väljuvatele reisijatele lisaks lõikes 1 sätestatud suupistetele, einetele või karastusjookidele piisavat tasuta majutust pardal või maal ning transporti sadamaterminali ja majutuskohta ning sealt tagasi, kui see on füüsiliselt võimalik. Vedaja võib seada ühe reisija kohta maal pakutava majutuse kogusumma ülempiiriks, mis ei sisalda transporti sadamaterminalist majutuskohta ja tagasi, 80 eurot öö kohta maksimaalselt kolmeks ööks.

3. Lõigete 1 ja 2 kohaldamisel osutab vedaja erilist tähelepanu puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute ning neid saatvate isikute vajadustele.

*Artikkel 18***Marsruudi muutmine ja hüvitamine seoses tühistatud või hilinevad väljumistega**

1. Kui vedajal on alust arvata, et reisijateveoteenus tühistatakse või selle sadamaterminalist väljumine hilineb rohkem kui 90 minutit, tuleb reisijatel võimaldada viivitamata valida järgmistele võimalustele vahel:

- a) võrreldavatel tingimustel ilma igasuguse lisatasuta marsruudi muutmine lõppsihtkohta jõudmiseks esimesel võimalusel vastavalt veolepingu sätestatule;
- b) piletihinna hüvitamine ja vajaduse korral tasuta tagasireisiteenus esimesse väljumiskohta esimesel võimalusel vastavalt veolepingu sätestatule.

2. Kui reisijateveoteenus tühistatakse või selle sadamast väljumine hilineb rohkem kui 90 minutit, on reisijatel õigus marsruuti muuta või saada vedajalt piletihinna hüvitist.

3. Lõike 1 punktis b ja lõikes 2 sätestatud hüvitise maksmisel hüvitatakse kogu pileti ostuhind seitsme päeva jooksul kas sularahas, elektroonilise pangalaekandega, pangakorralduse või pangatšekkidenä ärajäänud reisi osa või osade puhul ning juba toimunud reisi osa või osade puhul, kui reis ei oma seoses reisija esialgse reisikavaga enam mõtet. Reisija nõusolekul võib kogu pileti ostuhinna hüvitada ka reisitšekkide ja/või teiste teenustega summas, mis on võrdne pileti ostuhinnaga, eeldusel et tingimused on paindlikud, eelkõige seoses kehtivusaja ja sihtkohaga.

*Artikkel 19***Piletihinna hüvitamine seoses reisi hilinevad saabumisega**

1. Kaotamata õigust transpordile, võivad reisijad taotleda vedajalt hüvitist reisi lõppsihtkohta hilinevad saabumise eest vastavalt veolepingu sätestatule. Hüvitise miinimumäär on 25 % pileti hinnast, kui reis hilineb vähemalt:

- a) ühe tunni reisi puhul, mis sõiduplaani järgi kestab neli tundi;
- b) kaks tundi reisi puhul, mis sõiduplaani järgi kestab üle nelja tunni, kuid mis ei ületa kaheksat tundi;
- c) kolm tundi reisi puhul, mis sõiduplaani järgi kestab kaheksa tundi, kuid mis ei ületa 24 tundi, või
- d) kuus tundi reisi puhul, mis sõiduplaani järgi kestab rohkem kui 24 tundi.

Kui hilinemise aeg ületab kahekordselt punktides a–d märgitud aja, hüvitatakse 50 % pileti hinnast.

2. Reisikaardi või perioodipiletiga reisijad, kes kogevad selle kehtivuse ajal reisi korduvaid hilinenud saabumisi, võivad taotleda piisavat hüvitist vastavalt vedaja hüvitiste korrale. Selles korras sätestatakse hilinenud saabumise kindlaksmääramise ja hüvitise arvestamise kriteeriumid.

3. Hüvitise arvutamisel võetakse arvesse hind, mille reisija hilinenud reisijateveoteenuse eest tegelikult tasus.

4. Kui veoleping on sõlmitud edasi-tagasi sõidu eest, võetakse reisi edasi- või tagasisuunal hilinenud saabumise korral makstava hüvitise arvutamisel arvesse poolt kõnealuse reisijateveoteenuse pakutava transpordi eest makstud hinnast.

5. Hüvitis makstakse ühe kuu jooksul pärast hüvitise taotluse esitamist. Hüvitist võib maksta reisitšekkide ja/või muude teenustega, kui tingimused on paindlikud, eelkõige seoses kehtivusaja ja sihtkohaga. Reisija nõudmisel makstakse hüvitis rahas.

6. Piletihinna hüvitisest ei või maha arvata tehingukulusid, sealhulgas lõive, telefonikõnede või markide maksumust. Vedajad võivad määrata alammäärad, millest madalamaid hüvitussummasid ei maksta. Kõnealune alammäär ei ületa 6 eurot.

Artikkel 20

Erandid

1. Kui väljumisaeg ei ole kindlaks määratud, ei kohaldata artikleid 17, 18 ja 19 lahtise väljumisajaga piletit omavate reisijate, välja arvatud reisikaarti või perioodipiletit omavate reisijate suhtes.

2. Artikleid 17 ja 19 ei kohaldata juhul, kui reisijat on enne pileti ostmist reisi tühistamisest või hilinemisest teavitatud või kui väljumine tühistatakse või hilineb reisija süül.

3. Artikli 17 lõiget 2 ei kohaldata, kui vedaja tõestab, et tühistamise või hilinemise põhjuseks on laeva ohutut käitamist takistavad ilmastikutingimused.

4. Artiklit 19 ei kohaldata, kui vedaja tõestab, et tühistamise või hilinemise põhjuseks on laeva ohutut käitamist takistavad ilmastikutingimused või reisijateveoteenuse osutamist takistavad erakorralised asjaolud, mida ei oleks saanud vältida isegi siis, kui oleks võetud kõik mõistlikud meetmed.

Artikkel 21

Täiendavad nõuded

Käesolev määrus ei takista reisijaid esitamast nõuet liikmesriigi kohtus siseriiklike õigusaktide alusel seoses veoteenuste tühistamise või hilinemise tõttu tekkinud kahju hüvitamisega, sealhulgas direktiivi 90/314/EMÜ alusel.

IV PEATÜKK

ÜLDEESKIRJAD TEABE JA KAEBUSTE KOHTA

Artikkel 22

Reisiteabe saamise õigus

Vedajad ja terminalioperaatorid annavad oma pädevuse piires reisijatele piisavat teavet kogu nende reisi vältel kõigile kättesaadaval kujul ja samades keeltes kui tavaliselt kõigile reisijatele avaldatav teave. Seejuures pööratakse erilist tähelepanu puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute vajadustele.

Artikkel 23

Teave reisijate õiguste kohta

1. Vedajad, terminalioperaatorid ja vajadusel sadamavaldajad tagavad oma pädevuse piires, et käesolevas määruses sätestatud reisijate õigusi käsitlev teave on laevade pardal, võimaluse korral sadamates ning sadamaterminalides avalikult kättesaadav. Kõnealust teavet antakse võimalikult kättesaadaval kujul ja samades keeltes kui tavaliselt kõigile reisijatele avaldatav teave. Kõnealust teavet andes pööratakse erilist tähelepanu puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute vajadustele.

2. Lõikes 1 osutatud teavitamisnõude täitmiseks võivad vedajad, terminalioperaatorid ja vajadusel sadamavaldajad kasutada komisjoni poolt kõigis Euroopa Liidu institutsioonide ametlikes keeltes koostatud ja neile kättesaadavaks tehtud kokkuvõtet käesoleva määruse sätetest.

3. Vedajad, terminalioperaatorid ja vajadusel sadamavaldajad teavitavad reisijaid sobival viisil laevade pardal, võimaluse korral sadamates ning sadamaterminalides asjaomase liikmesriigi poolt artikli 25 lõike 1 kohaselt määratud täitevasutuse kontaktandmetest.

Artikkel 24**Kaebused**

1. Vedajad ja terminalioperaatorid kehtestavad või omavad mehhanismi, mis on kergesti juurdepääsetav, et käsitleda kaebusi seoses käesoleva määrusega hõlmatud õiguste ja kohustustega.

2. Kui käesoleva määrusega hõlmatud reisija soovib esitada vedajale või terminalioperaatorile kaebust, esitab ta selle kahe kuu jooksul alates kuupäevast, mil teenust osutati või oleks tulnud osutada. Ühe kuu jooksul alates kaebuse saamisest teavitab vedaja või terminalioperaator reisijat sellest, kas tema kaebus on põhjendatud, tagasi lükatud või on veel käsitlemisel. Lõplik vastus tuleb anda siiski hiljemalt kahe kuu jooksul pärast kaebuse saamist.

V PEATÜKK

JÕUSTAMINE JA RIIKLIKUD TÄITEVASUTUSED**Artikkel 25****Riiklikud täitevasutused**

1. Iga liikmesriik määrab uue või olemasoleva asutuse või asutused vastutama käesoleva määruse jõustamise eest seoses tema territooriumil asuvatest sadamatest lähtuvate reisijateveoteenuste ja ristlustega ja seoses kolmandatest riikidest sellistesse sadamatesse saabuvate reisijateveoteenustega. Iga asutus võtab käesoleva määruse täitmise tagamiseks vajalikud meetmed.

Iga asutus on oma organisatsiooni, rahastamisotsuste, juriidilise struktuuri ja otsuste tegemise poolest ärihuvidest sõltumatu.

2. Liikmesriigid teavitavad komisjoni käesoleva artikli kohaselt määratud asutusest või asutustest.

3. Iga reisija võib kooskõlas siseriikliku õigusega esitada kaebuse käesoleva määruse väidetava rikkumise kohta igale lõike 1 kohaselt määratud pädevale asutusele või muule liikmesriigi määratud pädevale asutusele. Pädev asutus annab reisijate esitatud kaebustele põhjendatud vastused mõistliku aja jooksul.

Liikmesriik võib otsustada, et:

a) reisija esitab käesoleva määrusega hõlmatud kaebuse kõigepealt vedajale või terminalioperaatorile ja/või

b) riiklik täitevasutus või liikmesriigi määratud muu pädev asutus tegutseb edasikaebusi käsitleva asutusena kaebuste puhul, mida ei ole artikli 24 kohaselt lahendatud.

4. Liikmesriigid, kes on otsustanud teha artikli 2 lõike 4 kohaselt teatavate teenuste suhtes erandi, tagavad samaväärse mehhanismi olemasolu reisijate õiguste täitmise tagamiseks.

Artikkel 26**Jõustamise aruanne**

Hiljemalt 1. juunil 2015 ning seejärel iga kahe aasta tagant avaldavad artikli 25 alusel määratud täitevasutused oma kahe eelneva kalendriaasta tegevuse kohta aruande, mis sisaldab eelkõige käesoleva määruse sätete rakendamiseks võetud meetmete kirjeldust, kohaldatud karistuste üksikasju ning statistikat kaebuste ja kohaldatud karistuste kohta.

Artikkel 27**Täitevasutuste koostöö**

Artikli 25 lõikes 1 osutatud riiklikud täitevasutused vahetavad teavet oma töö ja otsustuspõhimõtete ning -tavade kohta sellises ulatuses, mis on vajalik käesoleva määruse ühtseks kohaldamiseks. Selle ülesande täitmisel toetab neid komisjon.

Artikkel 28**Karistused**

Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad käesoleva määruse sätete rikkumise eest kohaldatavate karistuste kohta ja võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teatavad neist eeskirjadest ja meetmetest komisjonile hiljemalt 18. detsembriks 2012 ning annavad viivitamata teada nende edaspidistest muudatustest.

VI PEATÜKK

LÕPPSÄTTED**Artikkel 29****Aruanne**

Komisjon esitab hiljemalt 19. detsembriks 2015 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse toimimise ja mõju kohta. Vajaduse korral lisatakse aruandele õigusakti ettepanekud käesoleva määruse sätete üksikasjalikumaks rakendamiseks või määruse muutmiseks.

Artikkel 30

Määruse (EÜ) nr 2006/2004 muutmine

Määruse (EÜ) nr 2006/2004 lisasse lisatakse järgmine punkt:

„18. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1177/2010, mis käsitleb meritsi ja siseveeteedel reisijate õigusi (*).

(*) ELT L 334, 17. detsember 2010, lk. 1.”

Artikkel 31

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 18. detsembrist 2012.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 24. november 2010

Euroopa Parlamendi nimel
president
J. BUZEK

Nõukogu nimel
eesistuja
O. CHASTEL

I LISA

**PUUDEGA VÕI PIIRATUD LIIKUMISVÕIMEGA ISIKU ÕIGUS SAADA HÜVITIST VÕI MUUTA REISI
MARSRUUTI VASTAVALT ARTIKLILE 8**

1. Käesolevale lisale osutamisel pakutakse puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele võimalust valida järgmiste võimaluste vahel:
 - a) — kogu pileti ostuhinna hüvitamine seitsme päeva jooksul kas sularahas, elektroonilise pangalaekandega, pangakorralduse või pangatšekkidenä ärajäänud reisi osa või osade puhul ning toimunud reisi osa või osade puhul, kui reis ei oma seoses reisija esialgse reisikavaga enam mõtet, ning vajadusel lisaks ka
 - esimesel võimalusel toimuv tagasireisiteenus esimesse väljumiskohta või
 - b) võrreldavatel tingimustel ilma igasuguse lisatasuta marsruudi muutmine lõppsihtkohta jõudmiseks esimesel võimalusel vastavalt veolepingus sätestatule või
 - c) võrreldavatel tingimustel marsruudi muutmine veolepingus sätestatud lõppsihtkohta jõudmiseks reisijale sobival hilisemal kuupäeval, olenevalt pileтите kättesaadavusest.
2. Punkti 1 alapunkti a kohaldatakse ka reisijate suhtes, kelle reisid on osa paketist, välja arvatud õigus saada hüvitist, kui selline õigus tuleneb direktiivist 90/314/EMÜ.
3. Kui linna või piirkonda teenindab mitu sadamat ja vedaja pakub reisijale reisi mõnda teise sadamasse kui see, millega broneering on seotud, kannab vedaja reisija sõidukulud kõnealusest teisest sadamast broneeringus märgitud sadamasse või kokkuleppel reisijaga mõnda muusse lähedalasuvasse sihtkohta.

II LISA

**SADAMATES, SEALHULGAS PARDALEMINEKUL JA PARDALT MAHATULEKUL OSUTATAV ABI
VASTAVALT ARTIKLITELE 10 JA 13**

1. Abi ja kord, mis on vajalik selleks, et võimaldada puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutel:
 - teatada oma saabumisest sadamaterminali või võimaluse korral sadamasse ja edastada taotlus abi saamiseks;
 - liikuda sisenemiskohast registreerimislauni (kui see on olemas) või laevani;
 - vajadusel ennast ja pagasit registreerida;
 - liikuda registreerimisleti (kui see on olemas) juurest laevani, läbides väljarände- ja turvakontrolli;
 - minna laeva pardale, vajaduse korral lifti, ratastooli või muu vajaliku abi kasutades;
 - liikuda laeva ukse juurest oma kohale;
 - paigutada laeval pagas hoiukohta ja see sealt kätte saada;
 - liikuda oma kohalt laeva ukse juurde;
 - tulla laeva pardalt maha, vajaduse korral lifti, ratastooli või muu vajaliku abi kasutades;
 - saada (vajaduse korral) kätte pagas ja läbida sisserände- ja tollikontroll;
 - liikuda pagasisaalist või pardalt mahatuleku kohast määratud väljumiskohta;
 - minna vajaduse korral tualettruumi (kui see on olemas).
 2. Kui puudega või piiratud liikumisvõimega isikut abistab saatja, peab viimasele andma vajadusel võimaluse osutada vajalikku abi sadamas ning pardaleminekul ja pardalt mahatulekul.
 3. Vajalike liikumisabivahendite, sealhulgas näiteks elektriliste ratastoolide käitlemine.
 4. Kahjustatud või kaotsiläänud liikumisabivahendite ajutine asendamine vahenditega, mis sobivad alternatiiviks.
 5. Vajaduse korral tunnustatud abikoerte maapealne teenindamine.
 6. Pardaleminekuks ja pardalt mahatulekuks vajaliku teabe edastamine kättesaadaval kujul.
-

*III LISA***LAEVADE PARDAL OSUTATAV ABI VASTAVALT ARTIKLITELE 10 JA 13**

1. Vastavalt siseriiklikele eeskirjadele tunnustatud abikoerte vedamine laeva pardal.
2. Puudega või piiratud liikumisvõimega isikutele vajaliku meditsiinitehnika ja liikumisabivahendite, sealhulgas elektriliste ratastoolide vedamine.
3. Reisi käsitleva vajaliku teabe edastamine kättesaadaval kujul.
4. Taotluse korral ja ohutuseeskirju järgides ning vabade kohtade olemasolul kõikide mõistlike jõupingutuste tegemine istekohtade korraldamiseks puudega või piiratud liikumisvõimega isikute vajadusi arvestades.
5. Vajadusel abistamine tualettruumi (kui see on olemas) minekul.
6. Kui puudega või piiratud liikumisvõimega isikut abistab saatja, teeb vedaja kõik mõistlikud jõupingutused selleks, et anda sellisele isikule istekoht või kajut puudega või piiratud liikumisvõimega isiku kõrval.

IV LISA

PUUDEGA ISIKUTE ALANE KOOLITUS, SEALHULGAS JUHENDAMINE VASTAVALT ARTIKLILE 14

A. Puuetega seotud teadlikkuse tõstmise koolitus, sealhulgas juhendamine

Puuetega seotud teadlikkuse tõstmise koolitus, sealhulgas juhendamine hõlmab järgmist:

- füüsilise, sensoorse (kuulmine ja nägemine), varjatud või vaimupuudega reisijate alane teadlikkus ja asjakohane suhtumine kõnealustesse reisijatesse, kaasa arvatud see, kuidas teha vahet selliste isikute erinevatel võimetusel, kelle liikuvus, suunataju või suhtlemisvõime võib olla vähenenud;
- puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute ees seisvad takistused, sealhulgas suhtumise ning keskkonnaga seotud / füüsilised ja organisatsioonilised takistused;
- tunnustatud abikoerad, sealhulgas abikoerte ülesanded ja vajadused;
- ootamatute olukordade lahendamine;
- suhtlemisoskus ning viisid kuulmis-, nägemis-, kõne- või vaimupuudega inimestega suhtlemiseks;
- üldine teadlikkus IMO suunistest seoses soovituselise reisilaevade projekti ja käitamise kohta eakate ja puuetega isikute vajadustele vastamiseks.

B. Puudega isikute abistamise koolitus, sealhulgas juhendamine

Puudega isikute abistamise koolitus, sealhulgas juhendamine hõlmab järgmist:

- ratastooli kasutavate isikute abistamine ratastooli istumisel ja sealt välja saamisel;
- tunnustatud abikoeraga reisivate puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute abistamise oskused, sealhulgas abikoerte ülesanded ja vajadused;
- nägemispuudega reisijate saatmiseks ning tunnustatud abikoertega tegelemiseks ja nende transportimiseks vajalikud võtted;
- arusaamine sellest, millist liiki seadmetega saab puudega ja piiratud liikumisvõimega isikuid abistada, ja teadmised selliste seadmete hoolika käitlemise kohta;
- pardalleminekul ja pardalt mahatulekul kasutatavate abivahendite kasutamine ning teadmised pardallemineku ja pardalt mahatuleku asjakohasest abistamiskorrast, mis kaitseb puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute ohutust ja väärikust;
- arusaamine usaldusväärse ja professionaalse abi vajalikkusest. Samuti teadlikkus sellest, et teavad puudega ja piiratud liikumisvõimega isikud võivad abist sõltuvuse tõttu end reisi ajal haavatavana tunda;
- teadmised esmaabist.